

Käyttöturvallisuustiedote
1907/2006/EY, 31 artikla mukainen

Painatuspäivämäärä 24.12.2015

Versionumero 5

Tarkistus: 23.12.2015

* **1 Aineen tai seoksen ja yhtiön tai yrityksen tunnistetiedot**

. **1.1 Tuotetunniste**

. **Kauppanimike:** Bison Universal

1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella

Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.

. **Aineen / valmisteen käyttö** Liima

. **1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot**

. **Valmistaja/toimittaja:**

Bison International
Dr.A.F.Philipsstraat 9
NL-4462 EW Goes
PO Box 160
NL-4460 AD Goes
tel. +31 88 3235700
fax. +31 88 3235800
e mail: sds@boltonadhesives.com

Maahantuojaja / Jakelija:
RAKENNUSKEMIA OY
Kerkkolankatu 17, 05800 Hyvinkää
Puhelin: +358 19 457 4400
Y-tunnus: 0703057-9
E-mail: info@rakennuskemia.fi

. **Tietoja antaa:** Rakennuskemia Oy

. **1.4 Häät puhelinnumero:** Myrkytystietokeskus 09 471 977, Yleinen hätänumero 112

* **2 Vaaran yksilöinti**

. **2.1 Aineen tai seoksen luokitus**

. **Luokitus asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisesti**
Flam. Liq. 2 H225 Helposti syttyvä neste ja höyry.

. **2.2 Merkinnät**

. **Merkinnät asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisesti**
Tuote on luokiteltu ja merkitty CLP-asetuksen mukaan.

. **Varoitusmerkit**

GHS02

. **Huomiosana** Vaara

. **Vaaralausekkeet**

H225 Helposti syttyvä neste ja höyry.

. **Turvalausekkeet**

P101 Jos tarvitaan lääkinnällistä apua, näytä pakkaus tai varoitusetiketti.

P102 Säilytä lasten ulottumattomissa.

P210 Suojaa lämmöltä, kuumilta pinnoilta, kipinöiltä, avotulelta ja muilta sytytyslähteiltä. Tupakointi kielletty.

P233 Säilytä tiiviisti suljettuna.

(jatkuu sivulla 2)

FI

6310911 - BISON UNIVERSAL ADHESIVE CRD 25ML*12 L301

Käyttöturvallisuustiedote 1907/2006/EY, 31 artikla mukainen

Painatuspäivämäärä 24.12.2015

Versionumero 5

Tarkistus: 23.12.2015

Kauppanimike: BISON UNIVERSAL ADHESIVE CRD 25ML*12 L301

(jatkuu sivulla 1)

P240 Säiliö ja vastaanottavat laitteet on maadoitettava/yhdistettävä.

P243 Estä staattisen sähkön aiheuttama kipinöinti.

P280 Käytä suojakäsineitä.

P501 Säilytä säiliö(t) noudattaen kansallisia määräyksiä.

- . **2.3 Muut vaarat**
- . **PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset**
- . **PBT:** Ei voida käyttää.
- . **vPvB:** Ei voida käyttää.

* **3 Koostumus ja tiedot aineosista**

. **3.2 Seokset**

. **Selostus:** Liima

. **Sisältää vaarallisia aineita:**

CAS: 79-20-9 metyyliasetaatti 50-100%
EINECS: 201-185-2 Flam. Liq. 2, H225; Eye Irrit. 2, H319; STOT SE 3, H336

CAS: 67-64-1 asetoni 2,5-10%
EINECS: 200-662-2 Flam. Liq. 2, H225; Eye Irrit. 2, H319; STOT SE 3, H336

CAS: 64-17-5 Etanoli 2,5-10%
EINECS: 200-578-6 Flam. Liq. 2, H225; Eye Irrit. 2, H319

Reg.nr.: 01-2119457610-43

. **Lisätietoja:** Annettujen turvaohjeiden sanamuoto kappaleesta 16.

* **4 Ensiaputoimenpiteet**

. **4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**

. **Hengitettyä:**

Huolehdyttävä raittiin ilman saannista. Oireiden esiintyessä pyydettyä lääkärin apua.

. **Ihokosketuksessa:** Aine ei yleensä ärsytä ihoa.

. **Aineen päästyä silmiin:**

Silmiä huuhdotaan luomet auki juoksevan veden alla useita minuutteja ja käännytään lääkärin puoleen.

Silmiä huuhdotaan luomet auki juoksevan veden alla useita minuutteja. Oireiden kestäessä käännytään lääkärin puoleen.

. **Nieltyä:** Ei pakoteta oksentamaan, saatettava heti lääkärin hoitoon.

. **4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet**

Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.

. **4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet**

Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.

5 Palontorjuntatoimenpiteet

. **5.1 Sammutusaineet**

. **Sopivat sammutusaineet:**

CO₂, hiekka, kuivakemikaalisammutin. Vettä ei saa käyttää.

Vesisumu

Alkoholeihin tehoton vaahto

Kuivakemikaalisammutin

Hiilidioksidi

. **Turvallisuussyistä sopimattomat sammutusaineet:**

Vesi

(jatkuu sivulla 3)

FI

6310911 - BISON UNIVERSAL ADHESIVE CRD 25ML*12 L301

Käyttöturvallisuustiedote 1907/2006/EY, 31 artikla mukainen

Painatuspäivämäärä 24.12.2015

Versionumero 5

Tarkistus: 23.12.2015

Kauppanimike: BISON UNIVERSAL ADHESIVE CRD 25ML*12 L301

(jatkuu sivulla 2)

Täysi vesisuihku

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Erikoinen suojarustus: Käytettävä hengityssuojainta.

Lisätiedot

Tullelle alttiit säiliöt jäähdytettävä vesisuihkulla.

Saastunut sammutusvesi on kerättävä erikseen, sitä ei saa päästää viemäristöön.

* **6 Toimenpiteet onnettomuuspäästöissä**

6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa

Käytettävä suojarustusta. Suojautumattomat henkilöt pidettävä loitolla.

6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet:

Estettävä pääsy viemäreihin, kellareihin ja ojiin.

Estettävä pääsy viemäreihin/pintavesiin/pohjaveteen.

6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet:

Imettävä nestettä sitovalla aineella (hiekkä, piimaa, hapon sidosaine, yleisidosaine, sahajauho).

Huolehdittava riittävästä tuuletuksesta.

Ei saa huuhtoa pois vedellä tai vetisillä puhdistusaineilla.

6.4 Viittaukset muihin kohtiin

Turvallista käsittelyä koskevia ohjeita kappaleessa 7.

Henkilökohtaista suojarustusta koskevia ohjeita kappaleessa 8.

Aineen hävitystä koskevia ohjeita kappaleessa 13.

* **7 Käsittely ja varastointi**

7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet

Huolehdittava hyvästä tuuletuksesta/imusta työpaikalla.

Vältettävä aerosolin muodostusta.

Huolehdittava tilojen hyvästä tuuletuksesta, myös lattialla (höyryt ovat raskaampia kuin ilma).

Palo- ja räjähdysuojaohjeet:

Eristettävä sytytyslähteistä - tupakanpoltto kielletty.

Vältettävä iskuja ja hankautumista.

7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet

Varastointi:

Varastotiloille ja säiliöille asetettavat vaatimukset:

Säilytettävä viileässä paikassa.

Yhteisvarastointiohjeet: Ei tarvita.

Lisätietoja varastointiehtoihin:

Astiat on pidettävä tiiviisti suljettuina.

Varastoitava hyvin suljetuissa astioissa viileässä ja kuivassa paikassa.

7.3 Erityinen loppukäyttö Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.

* **8 Altistumisen ehkäiseminen ja henkilönsuojaimet**

Lisäohjeita teknisten laitteiden varustukseen: Ei muita tietoja, ks. kohta 7.

8.1 Valvontaa koskevat muuttujat

Aineosat työpaikkakohtaisin valvottavin raja-arvoin:

79-20-9 metyyliasettaatti

HTP Lyhytaikaisarvo: 770 mg/m³, 250 ppm

Pitkäaikaisarvo: 610 mg/m³, 200 ppm

(jatkuu sivulla 4)

FI

Käyttöturvallisuustiedote
1907/2006/EY, 31 artikla mukainen

Painatuspäivämäärä 24.12.2015

Versionumero 5

Tarkistus: 23.12.2015

Kauppanimike: BISON UNIVERSAL ADHESIVE CRD 25ML*12 L301

(jatkuu sivulla 3)

67-64-1 aseton

 HTP Lyhytaikaisarvo: 1500 mg/m³, 630 ppm
 Pitkäaikaisarvo: 1200 mg/m³, 500 ppm

64-17-5 Etanoli

 HTP Lyhytaikaisarvo: 2500 mg/m³, 1300 ppm
 Pitkäaikaisarvo: 1900 mg/m³, 1000 ppm

 . **Lisäohjeet:** Tiedot perustuvat valmistushetkellä voimassaoleviin luetteloihin.

8.2 Altistumisen ehkäiseminen
Henkilökohtainen suojavarustus:
Yleiset suoja- ja hygieniatoimenpiteet:

 Noudatettava kemikaalien käsittelyn tavanomaisia varotoimenpiteitä.
 Kädet on pestävä ennen taukoja ja työn päätyttyä.

 . **Hengityssuoja:** Tilojen tuuletuksen ollessa riittämätön hengityssuojain.

 . **Lyhytaikaiseen käyttöön suositeltava suodatin:** Suodin A

Käsinsuojus:

Käsineet/liuoteaineita kestävät

Käsinemateriaalin tulee olla tuotetta/ainetta/valmistetta kestävää ja läpäisemätöntä.

Puuttuvien testien vuoksi suositusta soveltuvasta suojakäsinemateriaalista tuotteelle/ valmistelle / kemikaalisekoitteelle ei voida antaa.

Suojakäsinemateriaalin valinnassa on otettava huomioon läpäisyajat, läpäisevyyskerroin ja kuluminen.

Käsinemateriaali

Soveltuvan käsineityypin valikoima ei riipu yksinomaan materiaalista vaan myös muista laatuominaisuuksista ja vaihtelee eri valmistajilla. Koska tuote on valmiste, joka koostuu eri aineista, ei suojakäsinemateriaalin kestävyys ole ennalta arvioitavissa vaan pitää tarkistaa ennen käyttöä.

Käsinemateriaalin läpäisy aika

Tarkka läpäisy aika on selvitettävä suojakäsinevalmistajalta ja sitä on noudatettava.

Silmäsuojus:

Tiiviit suojalasit

 . **Kehosuojus:** Liuoteaineita kestävä suojavaatetus

9 Fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet
9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot
Yleiset ohjeet
Olomuoto:

Muoto: Nestemäinen

Väri: Tuotenimikkeen mukainen

 . **Haju:** Tyypillinen

 . **Hajukynnys:** Ei määrätty.

 . **pH-arvo:** Ei määrätty.

Tilanmuutos

Sulamispiste/sulamisalue: Ei määrätty.

Kiehumispiste/kiehumisalue: 55 °C

 . **Leimahduspiste:** < 0 °C

(jatkuu sivulla 5)

6310911 - BISON UNIVERSAL ADHESIVE CRD 25ML*12 L301

Käyttöturvallisuustiedote 1907/2006/EY, 31 artikla mukainen

Painatuspäivämäärä 24.12.2015

Versionumero 5

Tarkistus: 23.12.2015

Kauppanimike: BISON UNIVERSAL ADHESIVE CRD 25ML*12 L301

(jatkuu sivulla 4)

- . **Syttyvyys (kiinteä, kaasumainen):** Ei voida käyttää.
- . **Syttymislämpötila:** 425 °C
- . **Hajaantumislämpötila:** Ei määrätty.
- . **Itsesyttyvyys:** Tuote ei ole itsestään syttyvä.
- . **Räjähdyksvaara:** Tuote ei ole räjähdysvaarallinen, kuitenkin räjähdysvaarallisten höyry-/ilmaseosten muodostuminen mahdollista.

- . **Räjähdyksrajat:**
  - Alempi: 3,1 Vol %
  - Ylempi: 16,0 Vol %
- . **Höyrypaine 20 °C lämpötilassa:** 220 hPa
- . **Tiheys 20 °C lämpötilassa:** 0,98 g/cm³
- . **Suhteellinen tiheys** Ei määrätty.
- . **Höyryn tiheys** Ei määrätty.
- . **Höyrystymisnopeus** Ei määrätty.

- . **Liukenevuus/sekoittuvuus veteen:** Ei sekoittuva tai vain osittain sekoittuva.
- . **Jakaantumiskerroin (-oktanoliv/vesi):** Ei määrätty.

- . **Viskositeetti:**
  - Dynaaminen 20 °C lämpötilassa: 3700 mPas
  - Kinemaattinen: Ei määrätty.
  - Orgaaniset liuoteaineet: 65,6 %
  - Vesi: 0,6 %
  - Kiinneainepitoisuus: 35,0 %
- . **9.2 Muut tiedot** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.

10 Stabiilisuus ja reaktiivisuus

- . **10.1 Reaktiivisuus** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
- . **10.2 Kemiallinen stabiilisuus**
- . **Terminen hajoavuus / vältettävät olosuhteet:** Ei hajoantumista määräystenmukaisessa käytössä.
- . **10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus** Ei tiedossa vaarallisia reaktioita.
- . **10.4 Vältettävät olosuhteet** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
- . **10.5 Yhteensopimattomat materiaalit:** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
- . **10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet:** Myrkyllisten pyrolyysiaineiden muodostumisvaara.

11 Myrkyllisyyteen liittyvät tiedot

- . **11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista**
- . **Välitön myrkyllisyys**
- . **Ensisijainen ärsyttävä vaikutus:**
- . **Ihosityttävyys/ihoärsytys** Saatavilla olevien tietojen perusteella luokitus- kriteerit eivät täyty.
- . **Vakava silmävaurio/silmä-ärsytys** Saatavilla olevien tietojen perusteella luokitus- kriteerit eivät täyty.

(jatkuu sivulla 6)

FI

6310911 - BISON UNIVERSAL ADHESIVE CRD 25ML*12 L301

Käyttöturvallisuustiedote 1907/2006/EY, 31 artikla mukainen

Painatuspäivämäärä 24.12.2015

Versionumero 5

Tarkistus: 23.12.2015

Kauppanimike: BISON UNIVERSAL ADHESIVE CRD 25ML*12 L301

(jatkuu sivulla 5)

- . **Hengitysteiden tai ihon herkistyminen**
Saatavilla olevien tietojen perusteella luokitus- kriteerit eivät täyty.
- . **CMR-vaikutukset eli syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat ja lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset**
- . **Sukusolujen perimää vaurioittavat vaikutukset**
Saatavilla olevien tietojen perusteella luokitus- kriteerit eivät täyty.
- . **Syöpää aiheuttavat vaikutukset**
Saatavilla olevien tietojen perusteella luokitus- kriteerit eivät täyty.
- . **Lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset**
Saatavilla olevien tietojen perusteella luokitus- kriteerit eivät täyty.
- . **Elinkohtainen myrkyllisyys - kerta-altistuminen**
Saatavilla olevien tietojen perusteella luokitus- kriteerit eivät täyty.
- . **Elinkohtainen myrkyllisyys - toistuva altistuminen**
Saatavilla olevien tietojen perusteella luokitus- kriteerit eivät täyty.
- . **Aspiraatiovaara**
Saatavilla olevien tietojen perusteella luokitus- kriteerit eivät täyty.

12 Tiedot vaarallisuudesta ympäristölle

- . **12.1 Myrkyllisyys**
- . **Vesimyrkyllisyys:** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
- . **12.2 Pysyvyys ja hajoavuus** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
- . **12.3 Biokertyvyys** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
- . **12.4 Liikkuvuus maaperässä** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
- . **Ekologisia lisätietoja:**
- . **Yleisohjeita:**
Vesistövaarallisuusluokka 1 (Oma luokitus): lievästi vesistöä vaarantava
Estetään aineen pääsy ohentamattomana tai suurina määrinä pohjaveteen, vesistöihin, viemäristöön.
- . **12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset**
- . **PBT:** Ei voida käyttää.
- . **vPvB:** Ei voida käyttää.
- . **12.6 Muut haitalliset vaikutukset** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.

13 Jätteiden käsittelyyn liittyvät näkökohdat

- . **13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät**
- . **Suositus:**
Ei voida hävittää yhdessä talousjätteiden kanssa. Ei saa päästää viemäristöön.
- . **Puhdistamattomat pakkaukset:**
- . **Suositus:**
Hävitettävä virallisten määräysten mukaisesti.
Pakkaukset, joita ei voida puhdistaa, on hävitettävä samalla tavalla kuin niiden sisältämä aine.

14 Kuljetustiedot

- . **14.1 YK-numero**
- . **ADR, ADN, IMDG, IATA** UN1133
- . **14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi**
- . **ADR/ADN** 1133 LIIMAT, Erityismääräykset 640H
- . **IMDG, IATA** ADHESIVES

(jatkuu sivulla 7)

FI

6310911 - BISON UNIVERSAL ADHESIVE CRD 25ML*12 L301

Käyttöturvallisuustiedote 1907/2006/EY, 31 artikla mukainen

Painatuspäivämäärä 24.12.2015

Versionumero 5

Tarkistus: 23.12.2015

Kauppanimike: BISON UNIVERSAL ADHESIVE CRD 25ML*12 L301

(jatkuu sivulla 6)

. 14.3 Kuljetuksen vaaraluokka

. ADR/ADN

- . luokka 3 (F1) Palavat nesteet
. Lipuke 3

. IMDG, IATA

- . Class 3 Palavat nesteet
. Label 3
. 14.4 Pakkausryhmä
. ADR,ADN, IMDG, IATA III
. 14.5 Ympäristövaarat:
. Marine pollutant: Ei
. 14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle Varoitus: Palavat nesteet
. Kemler-luku: 33
. EMS-numero: F-E,S-D
. 14.7 Kuljetus irtolastina Marpol-sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti Ei voida käyttää.
. Kuljetus/lisätietoja:

. ADR/ADN

- . Rajoitetut määrät (LQ) 5L
. Poikkeusmäärät (EQ) Koodi: E1
Enimmäisnettomäärä sisäpakkausta kohti: 30 ml
Enimmäisnettomäärä ulkopakkausta kohti: 1000 ml
. Kuljetuskategoria 3
. Tunnelirajoituskoodi: D/E

. IMDG

- . Limited quantities (LQ) 5L
. Excepted quantities (EQ) Code: E1
Maximum net quantity per inner packaging: 30 ml
Maximum net quantity per outer packaging: 1000 ml
. Huomautuksia: Under certain conditions substances in Class 3 (flammable liquids) can be classified in packinggroup III.
See IMDG, Part 2, Chapter 2.3, Paragraph 2.3.2.2
. UN "Model Regulation": UN 1133 LIIMAT, ERITYISMÄÄRÄYKSET 640H, 3, III

(jatkuu sivulla 8)

FI

Käyttöturvallisuustiedote
1907/2006/EY, 31 artikla mukainen

Painatuspäivämäärä 24.12.2015

Versionumero 5

Tarkistus: 23.12.2015

Kauppanimike: BISON UNIVERSAL ADHESIVE CRD 25ML*12 L301

(jatkuu sivulla 7)

* 15 Lainsäädäntöä koskevat tiedot

- . 15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö
- . Merkinntät asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisesti
Tuote on luokiteltu ja merkitty CLP-asetuksen mukaan.
- . Varoituserkit

GHS02

- . **Huomiosana** Vaara
- . **Vaaralausekkeet**
H225 Helposti syttyvä neste ja höyry.
- . **Turvalausekkeet**
P101 Jos tarvitaan lääkinällistä apua, näytä pakkaus tai varoituserketti.
P102 Säilytä lasten ulottumattomissa.
P210 Suojaa lämmöltä, kuumilta pinnoilta, kipinöiltä, avotulelta ja muilta sytytyslähteiltä. Tupakointi kielletty.
P233 Säilytä tiiviisti suljettuna.
P240 Säiliö ja vastaanottavat laitteet on maadoitettava/yhdistettävä.
P243 Estä staattisen sähkön aiheuttama kipinöinti.
P280 Käytä suojakäsineitä.
P501 Säilytä säiliö(t) noudattaen kansallisia määräyksiä.
- . **Direktiivi 2012/18/EU**
- . **Nimetyt vaaralliset aineet - LIITE I** sisältäviä aineita ei ole lueteltu
- . **15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi:**
Kemikaaliturvallisuusarviointia ei ole tehty.

* 16 Muut tiedot

Annetut tiedot perustuvat tämänhetkisiin tietoihimme. Ne eivät kuitenkaan anna takuuta tuotteen ominaisuuksista eivätkä aikaansaa sopimuksellista oikeussuhdetta.

- . **Asiaankuuluvat lausekkeet**
H225 Helposti syttyvä neste ja höyry.
H319 Ärsyttää voimakkaasti silmiä.
H336 Saattaa aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
- . **Lyhenteet ja lyhytnimet:**
Flam. Liq. 2: Flammable liquids, Hazard Category 2
Eye Irrit. 2: Serious eye damage/eye irritation, Hazard Category 2
STOT SE 3: Specific target organ toxicity - Single exposure, Hazard Category 3
- . *** Tiedot muutettu alkuperäisestä versiosta**

- FI -